

בחינת מדיניות הספורט ממצאי מחקר SPLISS

רקע

SPLISS* הוא מודל תיאורטי ייחודי, העוסק במדיניות הספורט ההישגי במדינה מסוימת. המודל, שפיתחה החוקרת הבלגית וירלה דה-בושר וחבריה (De Bosscher et al., 2006, 2017), נועד לבחון את הקשר בין המדיניות בתחום הספורט ההישגי באותה מדינה לבין הישגים בזירה הבין-לאומית, תוך שהוא מתבסס על בחינה לעומק של גורמים שנמצאו כקריטיים להצלחה בתחום הספורט ההישגי. החוקרים משתמשים במודל זה ככלי להשוואה בין מדיניות הספורט ההישגי במדינות שונות. המודל כולל **תשעה עמודי תווך** (יסודות; pillars) (ראה להלן) להצלחה בין-לאומית בספורט, וכל אחד מהם כולל כמה גורמי הצלחה קריטיים. בסך-הכול ישנם 90 גורמי הצלחה הניתנים למדידה.

מחקר SPLISS נערכו עד כה ב-15 מדינות שהבולטות בהן אוסטרליה יפן וצרפת ולאחרונה (2014-2016) גם ישראל. המחקר בכל מדינה מתבסס על סקירה רחבה של מסמכים קיימים העוסקים במדיניות וראיונות עומק עם ספורטאי הישג, מאמנים הישגיים, מנהלים מקצועיים בענפי ספורט שונים ומקבלי החלטות בתחום הספורט. המטרה היא לבחון את מידת היישום של כל אחד מתשעת עמודי התווך. המידע והנתונים שנאספו מנותחים באמצעות שיטת ניקוד ייחודית, ועל-פיהם ניתן ציון לכל מדינה עבור כל אחד מתשעת עמודי התווך. מודל ה-SPLISS מאפשר לבחון את מידת היעילות של מדיניות הספורט ההישגי במדינה, תוך השוואה למדינות אחרות שנטלו חלק במחקר.

להלן תשעת עמודי התווך להצלחה בתחום הספורט ההישגי על-פי מודל ה-SPLISS:

1. תמיכה כספית
 2. ממשל, מבנה וארגון הספורט ההישגי במדינה
 3. עיסוק האוכלוסייה בספורט
 4. איתור וטיפוח כישרונות צעירים
 5. תמיכה בספורטאים במהלך הקריירה ולאחריה
 6. מתקני אימון
 7. הכשרה וקידום מאמנים
 8. ארגון תחרויות לאומיות ובין-לאומיות
 9. מחקר וחדשנות בתחום הספורט.
- באיור 1 (בעמוד 13) מוצגים יסודות מודל ה-SPLISS.

מחקר SPLISS בישראל שיטת המחקר ואיסוף נתונים

כאמור, לאחרונה נערך בישראל מחקר שבחן את מדיניות הספורט ההישגי בישראל תוך יישום מודל ה-SPLISS. שיטת המחקר מבוססת על שילוב של כלים כמותיים ואיכותניים. הכלים לאיסוף הנתונים נבנו על-ידי קבוצת המחקר של SPLISS, והם משמשים ככלי אחיד

מדעי הספורט

תומר סקר

היחידה לספורט הישגי
tomers@wingate.org.il

ד"ר דבורה הלרשטיין

המכללה האקדמית בוינגייט
debbie.hellerstein@gmail.com

פרופ' רוני לידור

המכללה האקדמית בוינגייט
lidor@wincol.ac.il

ד"ר עינת ינוביץ'

המכללה האקדמית בוינגייט
einaty@wincol.ac.il

רשימת המקורות שמורה במערכת.
ניתן לקבלה אצל יניב אשכנזי בדואר
אלקטרוני: yaniva@wingate.org.il

* Sports Policy Factors Leading to International Sporting Success

ההישגי בישראל:

מהם הגורמים הקריטיים להצלחה בספורט הישגי במדינה? נושא חשוב זה ורבים אחרים נבדקו לעומקם ואף הוערכו במסגרת מודל שכלל 15 מדינות שונות וביניהן ישראל. כך יכלו החוקרים לבחון את החוזקות והחולשות של מדיניות הספורט הישגי אצלנו בהשוואה למדינות אחרות שנחקרו. המסקנה: הדירוג של ישראל מציג תמונה לא מחמיאה בחלק גדול מהנושאים ומציב אתגר גדול בפני קובעי המדיניות שלה.

מראיונות וממסמכים, הובילו לתמונה רב-ממדית לגבי כל עמוד תווך. באמצעות ניתוח הנתונים ניתנה הערכה לכל מימד בכל אחד מעמודי התווך השונים. ההערכה הוצגה בשיטת הרמזור: צבע אדום ניתן לממדים שמניתוח הנתונים עלה כי הם מתקיימים

חלש מאוד ●●●●●●●●●● טוב מאוד

בפועל אך באופן שאינו מיטבי. צבע ירוק (כהה) ניתן עבור ממדים שמתקיימים באופן מיטבי. לבסוף, ניתן ציון לכל אחד מעמודי התווך, וזאת לאור שקלול ההערכה שניתנה בכל אחד מהממדים וגורמי ההצלחה הקריטיים.

ממצאי המחקר

במאמר זה אנו מציגים את הממצאים העיקריים שעלו במחקר בנוגע לכל אחד מעמודי התווך (יסודות המודל). איור 2 (בעמוד 13) מציג את ממצאי הניתוח שלהם בישראל בהשוואה לממוצע של כלל המדינות והניקוד המרבי שניתן בכל אחד. בהמשך יפורטו תשעת עמודי התווך.

ומתוקן לכל המדינות המשתתפות במחקר כדי לאפשר השוואה ביניהן. במהלך שנת 2016 עסק צוות המחקר הישראלי בהתאמת הכלים למשתתפים ישראלים ובאיסוף הנתונים. שלושה שאלונים שכללו שאלות סגורות ופתוחות תורגמו לעברית, ולאחר אימות השאלונים הם נשלחו לכל קבוצת משתתפים. תשובות לשאלון לספורטאים הישגיים התקבלו מ-47 ספורטאים אולימפיים (35% מכלל הספורטאים האולימפיים בזמן איסוף הנתונים); 43 מאמנים הישגיים (91% ו-23 מנהלים בספורט הישגי (27% מאוכלוסייה זו). במקביל התקיימו ראיונות עם 12 מומחים ומקבלי החלטות במשרד התרבות והספורט, בוועד האולימפי, במכון וינגייט ובמכללה האקדמית בוינגייט. המידע שנאסף במהלך הראיונות ובחנית המסמכים והדו"חות של משרדי התרבות והספורט, האוצר, הביטחון והחינוך והמועצה להסדר ההימורים בספורט ("טוטו-ווינר") שימשו למילוי שאלונים של קבוצת המחקר ובהתבסס על כך - ליצירת עמודי תווך המאפיינים את מדיניות הספורט בישראל.

כל הממצאים נשלחו לצוות המחקר בבלגיה, שניתח אותם על-פי הכלים לניתוח הנתונים שפיתחו. סמיכות הממצאים מנקודות המבט השונות של שלוש קבוצות הנשאלים, לצד הנתונים שנאספו

עמית שסל, חוועד האולימפי בישראל

משלחת ישראל למשחקים האולימפיים בריו 2016

1. תמיכה כספית: ציון – 34%

הספורט ההישגי. הסיבה העיקרית לכך נובעת מחוסר היכולת של החוקרים להבדיל בין התקציב שניתן לאיגודי הספורט למטרות פיתוח הענף אל מול התקצוב למטרות ספורט הישגי. החוקרים הצינו כמה המלצות לשיפור נקודה קריטית זו:

ההמלצה החשובה ביותר היא הפרדה בחלוקת התקציב (באחוזים) לאיגודי הספורט לשם פיתוח הספורט ההישגי, לעומת תקצוב לפיתוח הענף והגדלת מספר הספורטאים. הכוונה היא להפרדה תקציבית בין ספורט עממי ותשתיות לבין ספורט תחרותי. לטענת החוקרים, יש לקבוע אסטרטגיה ברורה לתקצוב האיגודים עבור הספורט ההישגי. הם המליצו כי משרד התרבות והספורט יגדיר מטרות, יעדים וקריטריונים ברורים עבור האיגודים לקבלת תקצוב מוגדר לפעילויות השונות (איתור וטיפוח כישרונות, תחרויות, הכנה למשחקים האולימפיים ועוד). החוקרים הוסיפו כי אסטרטגיית התקצוב צריכה להביא את איגודי הספורט ליטול אחריות על ניהול הספורט ההישגי בענף.

לאחר יישום אסטרטגיה זו יש לדאוג לבקרה ולמעקב אחר הוצאות התקציב. החוקרים המליצו על פיתוח מאגרי מידע ומעקב ובקרה אחרי האופן שבו משקיעים איגודי הספורט את התקציב הניתן להם, על-פי חלוקה לספורט עממי (בהתאם למספר החברים במועדון, לרמת התחרות, לפיתוח מאמנים ועוד) ולספורט הישגי (לענפים מועדפים, למטרות מוגדרות כגון הכנות למשחקים אולימפיים, איתור וטיפוח כישרונות, ארגון תחרויות בין-לאומיות, חידושים ומחקרים).

ההמלצה חשובה נוספת היא קיום מדיניות של תעדוף ענפים. החוקרים טענו כי במדינות קטנות עם תקציב מוגבל כמו ישראל, השקעה מרבית של התקציבים לטובת ספורט הישגי במספר מצומצם של ענפים היא הדרך הנכונה להגדיל את הסיכוי להגיע להישגים. שיתופי פעולה הם המפתח ליישום ההמלצות בצורה הטובה ביותר. לפיכך, יש להגדיל את מידת שיתוף הפעולה בין משרד התרבות והספורט, הטוטו והוועד האולימפי בכל הנוגע לקביעת מדיניות וקריטריונים לתקצוב ולהגדיר את תפקידו של כל גוף ביחס לתקצוב הספורט ההישגי.

ציון	ממדים
●	קיימת תמיכה כספית מספקת ברמה הלאומית לתשתיות של ספורט תחרותי
●	קיימת תמיכה כספית מספקת ברמה הלאומית לספורט תחרותי
●	קיימת תמיכה כספית מספקת ממגוון מקורות לטובת ספורט בכלל באמצעות איגודים, אגודות הספורט, או תכניות ייחודיות
●	קיימת תמיכה כספית מספקת ממגוון מקורות לטובת הספורט ההישגי דרך האיגודים ואגודות הספורט או תכניות ייחודיות

חלש מאוד ●●●●● טוב מאוד

הפרק הראשון עוסק בבחינת ההשקעות הכספיות של מדינות בספורט בכלל ובספורט הישגי בפרט. הגורם הראשון בוחן את כלל המשאבים הכספיים שמדינה משקיעה במערכת הספורט ההישגי, המאפשרים יישום של שאר שמנות עמודי התווך. אחת המסקנות העיקריות של מחקר SPLISS 1.0 היא כי במונחים של תשומה-תפוקה, מדד התשומה הטוב ביותר הוא סך הכספים המושקעים בספורט הישגי (De Bosscher et al., 2006). במדד זה נמצאת ישראל מתחת לממוצע של שאר המדינות במחקר – 34% לעומת 46% (בהתאמה). החוקרים הגיעו למסקנה שהיות וחלק הארי מהתקצוב עובר ישירות לאגודות הספורט, לפי מבחני תמיכה, לא ברורה חלוקת התקצוב בין ספורט עממי וספורט הישגי. עם זאת, החוקרים מציינים כי הגידול בתקציב המועצה להסדר הדימויים בספורט ("טוטו-וינר") בשנים האחרונות מסייע לישראל להתמודד בזירה הספורטיבית הבין-לאומית.

כפי שניתן לראות בטבלה, ישראל קיבלה ציון חלש-בינוני בממדים הנוגעים לתמיכה כספית לטובת ספורט תחרותי וספורט עממי. החוקרים מצאו שתקציב הספורט בישראל, בעיקר ביחס לגודל האוכלוסייה, אינו נמוך משמעותית ביחס למדינות ההשוואה. לעומת זאת, ישראל קיבלה ציון חלש ביותר בשני הממדים המתחייבים לתמיכה כספית המועברת לאיגודים ולהתאחדויות הספורט לטובת

2. מבנה וארגון הספורט ההישגי במדינה – ציון 51%

לקביעת מדיניות בתחום הספורט ההישגי, תכנון ארוך-טווח, כוח אדם העוסק בתחום, התקשורת מול גופי הספורט, מנגנון של קבלת החלטות ושיתוף פעולה עם שותפים מסחריים. ישראל ממקמת בממוצע בהשוואה למדינות האחרות במחקר, וזאת בעקבות שינויים מבניים שבוצעו בה בשנים האחרונות.

מעיון בטבלה ניתן לראות כי ישראל קיבלה ציונים טובים עד טובים מאוד במרבית הממדים שנבחנו. החוקרים ציינו כי ניתן לייחס תוצאות אלה לשינויים במדיניות הספורט ההישגי בישראל, ובהם דגש על תכנון ארוך-טווח, תיעודף של ענפי ספורט מסוימים והעברת תמיכה כספית למטרות ספציפיות כגון הכנות אולימפיות. לטענת החוקרים, בהתחשב בעובדה שמרבית מדינות ההשוואה, שנמצאו כבעלות מדיניות מוצלחת ויעילה של ספורט הישגי, קיבלו ציונים גבוהים בעמוד-תווך זה, ההתקדמות שביצעה מדינת ישראל בתחום הארגון והמבנה של הספורט ההישגי מהווה צעד חשוב לקראת העתיד.

לעומת זאת, ניתן להבחין כי ישראל קיבלה ציון חלש מאוד במידת שיתוף הפעולה בין ארגוני ההגה השונים בתחום מדיניות הספורט ההישגי. החוקרים טוענים כי הסיבה לכך נובעת מהעובדה שבישראל ישנם שני ארגוני גג שמקבלים החלטות בתחום הספורט ההישגי - מינהל הספורט והוועד האולימפי, אבל התיאום, ההגדרה של תחומי אחריות ותפקידים, כמו גם שיתופי הפעולה בין שני הגופים הללו

ציון	ממדים
●	קיים שיתוף פעולה טוב בין כל בעלי העניין בתחום הספורט ההישגי, עם חלוקת אחריות ברורה. אין חפיפה בין תחומי האחריות
●	קיים תכנון ארוך-טווח לפיתוח ולטיפוח הספורט ההישגי, עם התחייבות לתקצוב
●	מינהל הספורט וגופי הרוחב תומכים בתהליך פיתוח הספורט ההישגי באיגודי הספורט
●	ספורטאים, מאמנים ושאר בעלי עניין חשובים נוטלים חלק בתהליך פיתוח המדיניות
●	קיים מבנה ברור של קבלת החלטות בכל הגופים המנהלים את הספורט ברמה הלאומית
●	קיימת אסטרטגיה של שיתוף פעולה ממוסד עם שותפים מסחריים, גופים בין-לאומיים וכלל הציבור ותקשורת פתוחה ביניהם
●	עיקר המשאבים מופנים למספר קטן של ענפי ספורט המזוהים כבעלי סיכויים להצלחה בזירה הבין-לאומית

חלש מאוד ●●●●● טוב מאוד

הפרק השני עוסק באופן הארגון והמבנה של הספורט ההישגי במדינה. במסגרת פרק זה נבחנו אלמנטים כגון תיאום בכל הקשור

ההישגי מול כלל בעלי העניין, וזאת לאור ניתוח תשובותיהם של הספורטאים, המאמנים והמנהלים המקצועיים. במסקנותיהם ציינו החוקרים לטובה את העובדה כי בישראל קיים כוח אדם מקצועי - היחידה לספורט הישגי, שאנשיה מועסקים במשרה מלאה ומעניקים שירותים מקצועיים לאיגודי הספורט, למאמנים ולספורטאים. עם זאת, לטענת החוקרים אין די בכוח אדם הקיים במינהל הספורט וביחידה לספורט הישגי כדי לענות על הצרכים הקיימים. הם ממליצים למנות אנשי מקצוע בתחום הספורט הישגי, עם אחריות ספציפית למתן מענה ושירותים לספורטאים, למאמנים ולאיגודים. כמו כן, יש ליצור מנגנון של שיתוף פעולה בין מאמנים ולהנגיש עבורם מידע, מחקרים אקדמיים, שיטות אימון, חידושים טכנולוגיים והתפתחות הספורט בזירה הבין-לאומית. נוסף לכך, יש לשפר את מידת המקצועיות באיגודי הספורט (למשל, תקצוב עבור מנהלים מקצועיים) ומתן סיוע בתכנון המדיניות בתחום הספורט הישגי בענף.

אינם מבוססים באופן רשמי במסגרת מדיניות הספורט הישגי בישראל. החוקרים מציעים כמה המלצות לשיפור נקודות אלה: (א) יש לבנות צוות עבודה קבוע של 4-5 אנשים ממינהל הספורט והוועד האולימפי, שיקיים מפגשים אחת לחודש ויקבל החלטות שוטפות בתחום הספורט הישגי. (ב) יש להגדיר משימות ותחומי אחריות בין כלל הגופים העוסקים בספורט הישגי, מינהל הספורט, הוועד האולימפי, התאחדויות, איגודים ואגודות, משרד החינוך (בתחום איתור כשרונות), צה"ל (ספורטאים בשירות צבאי) וכו'. עם זאת, החוקרים מדגישים כי בתהליך זה יש לדאוג לכך שהחלטות מקצועיות יתקבלו באופן עצמאי ובמנותק מהשפעות פוליטיות. ממד נוסף שבו קיבלה ישראל ציון חלש הוא השילוב של ספורטאים ומאמנים בתהליך קבלת החלטות. החוקרים הציעו לערב ספורטאי עבר ומאמנים בתהליך של קבלת החלטות בספורט הישגי. בתחום הפצת המידע לגופים חיצוניים ובעלי עניין המליצו החוקרים ליצור שקיפות רבה יותר בנושא קבלת החלטות ומדיניות בתחום הספורט

3. מספר העוסקים בספורט – ציון 36%

החוקרים ממליצים על כמה דרכים להגדיל את מספר הספורטאים: ראשית, חשוב להגדיר תחומי אחריות ברורים בין משרד החינוך ומשרד התרבות והספורט בכל הקשור לתחום הספורט, וזאת כדי להשתמש בפוטנציאל הקיים של בתי-הספר להגדלת מספר הספורטאים הרשומים. במקביל, יש לפעול לקידום מדיניות של השתתפות בספורט בקרב כלל האוכלוסייה, לצד קמפיינים ארציים, שיתופי פעולה עם בעלי עניין (איגודים, רשויות מקומיות, בתי-ספר ואגודות ספורט). נוסף לכך, יש למצוא דרכים לשמר את הספורטאים הצעירים גם בסיום בית-הספר היסודי ולמנוע מהם לפרוש מספורט. צעד חשוב נוסף הוא להגדיל ולשפר את שיתוף הפעולה בין האיגודים, אגודות הספורט, בתי-הספר בכלל והמועדונים הבית-ספריים בפרט כדי למקסם את הפוטנציאל של פעילויות הספורט בבתי-ה"ס. נקודה נוספת שעליה מצביעים החוקרים היא שישראל לוקה בחסר בכל הקשור למדיניות העוסקת בקידום ובהטמעה של ניהול ואימון איכותי באגודות הספורט, וזאת למרות שעל-פי מודל SPLISS, קיומם של אגודות ומועדוני ספורט מקצועיים היא חיונית להצלחה לאורך זמן. החוקרים מציעים ליצור "תו תקן" למועדונים ולאגודות הספורט על בסיס תכניות לקידום ספורטאים צעירים, במטרה לעודד את אלה לשפר את רמת האימון והשירות לאותם ספורטאים. זאת, בדומה למודל הבלגי (מודל הבוחן את רמת המועדונים ומעניק להם ציונים בהתאם). כמו כן, יש לעודד את האיגודים והאגודות להשקיע בתכניות ארוכות טווח לקידום ספורטאים צעירים. ממצאי הפרק עולה כי לילדים בישראל יש הזדמנויות לקיים פעילות ספורטיבית במסגרת בית-הספר, בין אם בשיעורי חינוך גופני או מחוץ לשעות הלימודים. לאור זאת, החוקרים ממליצים להשתמש בפלטפורמה של תחרויות בית-ספריות מחוץ לשעות הלימודים כאמצעי לזיהוי וליתור כשרונות, בדומה לנעשה בארצות-הברית.

ציון	ממדים
●	לילדים יש הזדמנויות לקיים פעילות ספורטיבית במסגרת בית-הספר, בין אם בשיעורי חינוך גופני או מחוץ לשעות הלימודים
●	קיים אחוז גבוה של אזרחים העוסקים בספורט ביחס לאוכלוסייה
●	קיימת מדיניות לאומית העוסקת בקידום ובהטמעה של ניהול ואימון איכותי באגודות הספורט ברמות של ספורט לכול ופיתוח כשרונות צעירים

חלש מאוד ● טוב מאוד ●

פרק 3 דן במספר העוסקים בספורט ובמדיניות שנוקטת כל מדינה בתחום זה. מודל SPLISS הראה כי אמנם מספר רב של עוסקים בספורט אינו תנאי הכרחי, או אפילו מספק, להצלחה בספורט הישגי בטווח הקצר, אך עשוי להשפיע על ההצלחה בזירה הבין-לאומית בטווח הארוך. המטרה בפרק זה היא לבחון כיצד מספר הספורטאים בישראל והמדיניות בתחום החינוך הגופני תורמים להצלחה בספורט הישגי. בהשוואה למדינות האחרות, ישראל ממוקמת מעט מעל אלה שדורגו בתחתית הרשימה, אך הרבה מתחת לממוצע העומד על 47%.

לטענת החוקרים, יש מקום לשיפור בכל הקשור למדיניות הלאומית לעידוד ההשתתפות בספורט עממי ותחרותי. בטבלה ניתן לראות כי ישראל קיבלה ציון בינוני בשיעור התושבים העוסקים בספורט ובפעילות גופנית ביחס לאוכלוסייה. עם זאת, החוקרים ציינו שאחד הגורמים המרכזיים לציון הנמוך שקיבלה ישראל בפרק זה הוא המספר הנמוך מאוד של ספורטאים רשומים ביחס לגודל האוכלוסייה ובהשוואה למדינות אחרות.

4. איתור וטיפוח כשרונות צעירים – ציון 38%

ציון	ממדים
●	ספורטאים צעירים מוכשרים זוכים למעטפת מסייעת בשלל תחומים, בהתאם לגילם ולרמה הנדרשת מהם כדי לפתחם כספורטאים צעירים ברמה הגבוהה ביותר
●	ספורטאים צעירים מקבלים תמיכה וסיוע הן בתחום הספורטיבי והן בתחום הלימודים בבית הספר התיכון ובמסגרת הלימודים האקדמיים

ציון	ממדים
●	קיימת מערכת אפקטיבית לזיהוי ספורטאים צעירים מוכשרים בגילים הרלוונטיים
●	קיימים תכנון ומדיניות ברמה הלאומית עבור איגודי הספורט, במטרה לסייע להם לפתח מערכת אפקטיבית לפיתוח ספורטאים צעירים בענף שלהם

חלש מאוד ● טוב מאוד ●

פרק 4 עוסק במדיניות הלאומית בתחום האיתור והטיפול של ספורטאים צעירים - כיצד עובד מנגנון האיתור והטיפול בכל מדינה, ואילו שירותים ניתנים לספורטאים במסגרת זו. בהשוואה לשאר המדינות, ישראל נמצאת מתחת לממוצע העומד על 54%. מרבית המדינות הקטנות שהשתתפו במחקר SPLISS קיבלו ציונים גבוהים יחסית בפרק זה.

ככלל, החולשה של מדינות בתחום האיתור והטיפול נובעת בדרך כלל משלושה גורמים:

- החזר ההשקעה אינו ודאי.
- הפער בין מועד ההשקעה הכספית ועד קצירת הפירות נתפס כארוך מדי ולא משתלם.
- קשה למצוא קשר סיבתי בין הצלחה בספורט הישגי לפעולות בתחום האיתור והטיפול של כישורנות צעירים.

כפי שניתן לראות בטבלה, ישראל קיבלה ציונים חלשים מאוד עד בינוניים בארבעת הממדים שנבחנו. אחת הנקודות המרכזיות שעליה מצביעים החוקרים היא כי בדומה למרבית מדינות ההשוואה, ישראל אין מערכת או ארגון מרכזי שמכוון ילדים לעיסוק בענף ספורט התואם את כישוריהם. החוקרים טוענים גם שהמערכת לזיהוי ספורטאים צעירים מוכשרים בגילים הרלוונטיים אינה אפקטיבית דיה. עקב העובדה שמדובר במדינה קטנה במונחים של אוכלוסייה, יש חשיבות רבה לכך ששיעור גדול ככל האפשר של כישורנות יאותר, ייתמך ויטופח בגיל המתאים בכל ענף ספורט. החוקרים מציעים כמה המלצות לטיפול בנקודה זו: ראשית, לשפר את התקשורת בין קובעי המדיניות לאנשים בשטח. המלצה זו נובעת בעיקר מהעדר הלימה שמצאו החוקרים בין הנתונים מדו"חות המדיניות שנחשפו אליהם ובין תשובותיהם של הספורטאים, המאמנים והמנהלים המקצועיים לשאלות הנוגעות לאיתור וטיפול ספורטאים צעירים.

המלצה נוספת היא לשלב בין מדיניות של ריכוז וביזור סמכויות בתחום פיתוח ספורטאים צעירים מוכשרים. החוקרים מצביעים על החשיבות בטיפול כישורנות ברמה האזורית, תוך הימנעות מהתנחות בענף ספורט בגיל מוקדם מדי. במסגרת מדיניות זו יש ליצור איזון בין תיאום והנחיה. לטענת החוקרים, מינהל הספורט והוועד האולימפי צריכים לבצע רגולציה ולהנחות את האיגודים בבניית תכניות ארוכות-טווח לפיתוח ולטיפול ספורטאים, תוך מתן אוטונומיה ואחריות לאיגודי הספורט. על מינהל הספורט והוועד האולימפי להגדיר תחומי אחריות ברורים ולתמוך כלכלית באותם איגודי ספורט שבנו תכנית ארוכת-טווח לפיתוח כישורנות צעירים בכל הרמות (מועדונים, ספורטאים/מאמנים ואיגודים). עוד ממליצים

החוקרים לפתח מסגרות ארציות לטיפול ספורטאים צעירים, המתאימות לכלל ענפי הספורט (תוך שימוש במודלים מוצלחים הקיימים במדינות אחרות). כמו כן, יש לפתח בסיס נתונים הכולל רישום ומעקב אחר ביצועים והישגים של כישורנות צעירים בגילים הרלוונטיים, עומס של אימונים ותחרויות, שירותי תמיכה, מדדים אנתרופומטריים, יכולות מוטוריות, כוח ומהירות, וליצור שיתוף פעולה ומעבר של מידע בתחום האיתור והטיפול של ספורטאים צעירים מוכשרים בענפי ספורט בעלי מכה משותף (משחקי כדור, ספורט קבוצתי, אמנויות לחימה וכו'). ההמלצה האחרונה של החוקרים עוסקת בתפקיד רכזי התשתיות באיגודי הספורט - עיסוק רב יותר בתחום של איתור וטיפול ספורטאים צעירים מוכשרים.

בטבלה ניתן לראות כי על-פי ממצאי המחקר, ספורטאים צעירים מוכשרים אינם זוכים למעטפת רב-תחומית מספקת, בהתאם לגילם, במטרה לפתחם ולקדםם כספורטאים צעירים לרמה הגבוהה ביותר. הם אף אינם מקבלים תמיכה וסיוע מספק הן בתחום הספורטיבי והן בתחום הלימודים בתיכון והלימודים הגבוהים. החוקרים טוענים כי בגיל צעיר, על הספורטאים להתאמן בסביבה הטבעית שלהם, קרוב למקום מגוריהם. לשם כך ממליצים החוקרים להציע סיוע לאגודות הספורט בענפים השונים, שיאפשר לספורטאים צעירים מוכשרים להתאמן בסביבה הביתית עד הגיל המתאים. הם גם מציעים לתמוך בכמה אגודות הישגיות (המאותרות באמצעות "תו תקן" הניתן על-ידי האיגוד), לקדם הסכמים עם מספר מצומצם של בתי-ספר המסייעים ל"הישגיות" ולבצע מעקב ובקרה אחר אותם ספורטאים שאינם מתאמנים במערכת הריכוזית.

באשר לשירות הצבאי: זוהי תקופה שבה ספורטאים רבים, גם אלה הזוכים למעמד של ספורטאים מצטיינים, נתקלים בקשיים. אי לכך, החוקרים מציעים לקדם הסכמים דו-צדדיים בין מינהל הספורט לצבא כדי לאפשר לספורטאים אלו להתאמן בצורה הטובה ביותר במהלך שירותם הצבאי. מצד שני - להשתמש בחשיפה החיובית של ספורטאים במהלך שירותם הצבאי לצורכי המדינה והצבא.

החוקרים מציעים גם לקדם הסכמים ברמה הלאומית עם אוניברסיטאות ומכללות כדי לאפשר לספורטאים לשלב לימודים לתואר אקדמי יחד עם אימונים כספורטאי הישג. אחת האפשרויות היא להעניק תמיכה כספית לאוניברסיטה/מכללה בתמורה לסיוע לספורטאי בתקופת לימודיו, או אף ישירות לספורטאי עצמו. אפשרות נוספת היא להעניק לספורטאים תמיכה כספית עבור הארכת תקופת לימודים ובכך לאפשר להם ללמוד במשך תקופה ארוכה יותר, או לתמוך כספית באיגוד/אגודה בתמורה לטיפול בכל צורכי הספורטאי במהלך לימודיו.

5. תמיכה בספורטאים בוגרים בזמן הקריירה ולאחריה – ציון 60%

אחת המסקנות הנובעות ממחקר SPLISS היא כי כדי לאפשר לספורטאי הישג להגיע להישגים יש לספק לו את הזמן הדרוש כדי להתאמן ברמה גבוהה, בהתאם לענף, ולהעניק לו תמיכה כלכלית שתאפשר לו לעסוק בספורט כמקצוע במשרה מלאה. בדרך זו הוא לא יידרש לעבוד במשרות נוספות כדי להשלים הכנסה. החוקרים מצאו שבישראל מקבלים מרבית ספורטאי הישג תנאים של "עובד בשכר", ורובם זכאים למלגת מחיה. כמו כן, איגודי הספורט מקבלים תמיכה כספית לכיסוי עלויות האימונים והתחרויות של ספורטאים אלו במסגרת התקציב להכנות האולימפיות. בטבלה ניתן לראות כי ישראל מקבלת ציון טוב בנושא זה, המתבסס בעיקר על העובדה ש-96% מהספורטאים שנטלו חלק במחקר (n=47) ענו כי הם מקבלים משכורת חודשית מהמדינה לכיסוי הוצאות הפעילות ההישגית שלהם. עם זאת, מממצאי המחקר עולה כי מלגה/משכורת זו היא נמוכה, ולחלק מהספורטאים היא אינה מספקת כדי להתאמן בצורה נאותה. 21% מהספורטאים דיווחו כי ההכנסה השנתית שלהם נמוכה

ציון	ממדים
●	תנאי המחיה של הספורטאים מספיקים להם כדי לעסוק בספורט במשרה מלאה
●	קיים מגוון של תכניות לתמיכה בספורטאי הישג
●	ספורטאים יכולים לקבל סיוע כהכנה לפרישה ותמיכה לאחר סיום הקריירה

חלש מאוד ●●●●● טוב מאוד

פרק 5 עוסק בתמיכה בספורטאים בוגרים המגיעים לתוצאות איכותיות ובמידת הסיוע שהם מקבלים כדי להכין את עצמם לחיים אחרי הפרישה מספורט. בהשוואה לשאר המדינות, ישראל קרובה לממוצע העומד על 62%. יש לציין כי התקדמות רבה נעשתה בתקופה האחרונה, עם יישומן של תכניות חדשות העוסקות בתמיכה במהלך הקריירה ולאחריה.

מ-40,000 ש. לאור זאת, החוקרים ממליצים להגדיל את המשכורת מלגת קיום עבור מבחר מצומצם של ספורטאים, על-פי קריטריונים ברורים, שתאפשר להם להתרכז אך ורק באימונים ובתחרויות. עוד ניתן לראות בטבלה כי ישראל מקבלת ציון בינוני בכל הנוגע למגוון התכניות המוצעות לתמיכה בספורטאי הישג. חלק ניכר מהם דיווחו כי הם עושים שימוש במעטפת המקצועית-רפואית-מנטאלית המוצעת להם. יותר מ-50% דיווחו כי הם מרוצים מהשירותים שהם זכאים להם כספורטאי הישג. לעומת זאת, חלק דיווחו כי הם אינם מודעים לכלל השירותים המוצעים להם. בנקודה זו ממליצים החוקרים לפתח גישה הוליסטית בכל הקשור לסיוע לספורטאים במהלך הקריירה שלהם כדי לשפר את איכות חייהם, סיוע שיבוא לידי ביטוי בתחום המקצועי, הפסיכולוגי, החברתי, החינוכי והכספי. התמיכה צריכה להיות ארוכת-טווח - מהרגע שבו הספורטאי מזוהה ככישרון צעיר ועד לסיום הקריירה שלו ויצאה לקריירה נוספת (בתחום הספורט או מחוצה לו). בין היתר מוצע למנות איש צוות כמו

יועץ ארגוני, שיהיה אמון על נושא פיתוח הקריירה של הספורטאים. החוקרים מציעים גם להגדיל את שירותי התמיכה ההיקפיים (ייעוץ משפטי, ביטוח בריאות, סיוע בלימודים ועוד) לספורטאים ולעורר את המודעות לשימוש בהם. המימד שבו קיבלה ישראל ציון נמוך בפרק זה הוא הסיוע הניתן לספורטאים כהכנה לפרישה ותמיכה לאחר סיום הקריירה. יש לציין כי בעת ביצוע המחקר טרם יצאה לפועל תכנית "היום שאחרי" שמפעיל הוועד האולימפי לתמיכה בספורטאים לאחר פרישה. 40% מהספורטאים שהשתתפו במחקר בישראל העידו כי הם מודאגים מהתקופה שלאחר הפרישה, וכי דאגה זו פוגמת בתפקודם כספורטאי הישג. הדבר מעיד על החשיבות של מימד זה. החוקרים ממליצים אפוא לפתח ולקדם יוזמות שסייעו לספורטאים לפתח קריירה שנייה לאחר פרישתם מספורט, כולל ייעוץ משפטי, ביטוח בריאות וסיוע כספי.

6. מתקני אימון – ציון 44%

בחשבון כמה מרכיבים בתכנון האסטרטגי לשיפור ולהגדלת מספר המתקנים לספורט הישגי: התפוצה הקיימת של מתקנים, מגבלות התקציב, גודל המדינה ותיעדוף ענפי הספורט באזורים שונים בה. כמו כן, מכיוון שהקמת מתקני ספורט נמצאת בתחום השיפוט של הרשויות המקומיות, החוקרים מציעים לשתף עמן פעולה בבניית האסטרטגיה. החוקרים ציינו גם כי בעקבות חוק וינגייט, הפיכתו של מכון וינגייט למכון לאומי לספורט המשמש כמתקן אימונים מרכזי של מרבית ענפי הספורט האולימפיים, עשויה לשפר נקודה זו. ישראל קיבלה ציון די חלש במימד הבוחן את קיומה של רשת מתקני אימון איכותיים לספורט הישגי ברמה הלאומית/מחוזית, שבהם יכולים ספורטאים להתאמן בתנאים מיטביים בכל שעה ביום. בנקודה זו מצביעים החוקרים על שני נתונים חשובים: ראשית, ספורטאים ומאמנים כאחד דיווחו על נסיעה ממושכת למתקני האימון - בין 7 ל-8 שעות בשבוע בממוצע (הלוך וחזור). מספרים אלו הם מהגבוהים מבין מדינות השוואה. שנית, במתקנים הלאומיים לספורט הישגי הקיימים כיום - אלה שבמכון וינגייט ובהדר יוסף - מקבלים ספורטאי הישג עדיפות אך לא בלעדיות בשימוש בהם. גם הגישה אליהם מוגבלת. מכיוון ששני האתרים הללו ממוקמים במרכז המדינה, מציעים החוקרים לשקול להקים עוד מרכזי אימון או לתמוך במתקנים קיימים של אגודות רב-ענפיות בפריפריה. אפשרות נוספת היא לקדם בניית רשת של מתקני אימון לאומיים באמצעות שיתופי פעולה עם מועצות מקומיות, ערים, בתי-ספר, איגודי ספורט וצה"ל, שבהם יוכלו ספורטאים לקבל עדיפות בשימוש במתקני האימון.

ציון	ממדים
●	תכנון ברמה לאומית: קיים מאגר מידע של מתקני ספורט לצורך הספורט העממי וההישגי ברחבי המדינה, ומתבצעת בדיקה של צורכי הספורטאים והמאמנים
●	קיימת רשת של מתקני אימון איכותיים לספורט הישגי ברמה לאומית/מחוזית, שבהם יכולים הספורטאים להתאמן בתנאים מיטביים בכל שעה של היום

חלש מאוד ●●●●● טוב מאוד

הפרק השישי עוסק בנושא התיאום והתכנון בתחום מתקני אימון עבור הספורט הישגי ומערך של מתקני אימון איכותיים ברמה לאומית ומחוזית הקיימים בכל מדינה. ישראל מדורגת נמוך יחסית - שלישית מהסוף, בהשוואה לשאר המדינות ונמצאת ב-10% מתחת לממוצע (54%). נמצא שאחת הבעיות העיקריות היא מחסור במתקנים ברמה גבוהה המיועדים לספורט הישגי, או עם העדפה לספורט הישגי. נוסף לכך, חסרה רשת של מרכזי ספורט ברמה ארצית, המעניקים מכלול שירותים כגון לינה, שירותים רפואיים (או קשר עמם), מחקר וחיון.

החוקרים הגיעו למסקנה שמדינת ישראל לוקה בחסר בכל הקשור למדיניות לאומית באשר למתקנים לספורט הישגי. אי לכך, יש לפתח מאגר מידע מדויק יותר, הכולל הגדרה ברורה לגבי המתקנים המשמשים לספורט הישגי כתנאי פתיחה לבנייה ולניהול מדיניות בנושא זה לספורט הישגי ברמה הלאומית. החוקרים ממליצים להביא

7. טיפוח והכשרת מאמנים – ציון 52%

המחיה שלהם ומעמדם במדינה. על-פי המחקר המקיף של SPLISS קיים מתאם מובהק בין הצלחה בספורט הישגי ובין ציון גבוה בעמוד-תווך זה. ישראל ממוקמת מעט מתחת לממוצע (55%) ורביעית מהסוף בסולם הדירוג. גורם משנה בעל המתאם הגבוה ביותר עם הצלחה בתחום הספורט הישגי הוא היכולת של המאמנים הבכירים במדינה לקיים שיוח מקצועי ביניהם ולחלוק ביניהם מידע.

מניתוח הנתונים עולה שמערכת הספורט הישגי בישראל לוקה בחסר בכל הקשור לקיומה של מערכת מובנית להכשרת מאמנים. ההסמכה למאמנים מוענקת על-ידי מוסדות פרטיים, ואין פיקוח על איכות המאמנים המוסמכים. לטענת החוקרים, מציאות זו פוגמת ברמת האימון ופוגעת בעיקר בענפי הספורט הפחות פופולריים.

ציון	ממדים
●	ישנם די מאמני הישג מיומנים ומנוסים במדינה
●	מאמנים מקבלים הזדמנויות לפתח את קריירת האימון שלהם כדי להפוך למאמנים ברמה עולמית
●	תנאי המחיה של המאמנים מספקים עבורם כדי לשמש כמאמנים מקצועיים במשרה מלאה
●	מעמד המאמן: עבודת המאמן נתפסת כחשובה במדינה

חלש מאוד ●●●●● טוב מאוד

פרק 7 בוחן את נושא האימון בתחום הספורט הישגי, תוך שימת דגש על ארבעה תחומים מרכזיים: מספר המאמנים הבכירים במדינה, האפשרויות הקיימות בפניהם להתפתח ולהתקדם, התמיכה בתנאי

כגון סדנאות, שבהן יכולים מומחים לפתח שיח ולחלוק ידע מקצועי. המלצה נוספת היא לפתח מערכת השתלמויות בשילוב דרישה לחידוש ההסמכה כתנאי לחידוש תעודת המאמן. בעיה נוספת שעליה מצביע המחקר היא העובדה שלמאמנים אין מעמד חוקי, ואין ארגון עובדים או איגוד כלשהו המייצג אותם. ההמלצה היא לשפר באופן משמעותי את תנאי ההעסקה של המאמנים כדי לדאוג לביטחונם הכלכלי ולאפשר להם לעסוק בספורט במשרה מלאה. מומלץ גם להעניק להם רישיון המוכר על-ידי גוף ממשלתי לצורך הכרה מקצועית. הקמת ארגון מאמנים לאומי עשויה לסייע בשיפור תנאי העסקתם ומעמדם. מומלץ גם לספק לאיגודי הספורט תמיכה/תמריץ כדי שימנו אחראי מטעמם לנושא הכשרה ופיתוח מאמנים, ומוצע להעניק לאיגודים תמיכה כדי שיעסיקו מאמנים במשרה מלאה בתכניות לפיתוח כישורונם בענף.

8. ארגון תחרויות ברמה לאומית ובין-לאומית – ציון 51%

קטן ביחס למדינות השוואה. מעבר לעובדה כי אירוח תחרות בין-לאומית מאפשר לספורטאים ליטול חלק בתחרות ברמה גבוהה ולחסוך את העלויות הגבוהות של טיסה ואירוח בחו"ל, החוקרים מצביעים על הווי משנה נוספים: ראשית, אירוח של תחרות גדולה עשוי להגדיל את הפופולאריות של הענף במדינה וכפועל יוצא מכך - את מספר הספורטאים הצעירים באותו ענף. שנית, אירוח אירועים בין-לאומיים מסייע בפיתוח תרבות ספורט וביצירת מורשת ספורטיבית (בכלל, ובאותו ענף בפרט). בכך טמונים גם יתרונות כלכליים כמו שיווק המדינה ושיפור תדמיתה בזירה הבין-לאומית. לאור זאת מציעים החוקרים לפתח אסטרטגיה ארוכת-טווח לאירוח אירועי ספורט שלהם מטרות ויעדים מדידים. מחצית מהספורטאים שהשתתפו במחקר העידו על שביעות רצון ממספר התחרויות הבין-לאומיות שבהן השתתפו, אך מדובר בספורטאים המקבלים סיוע במסגרת התקציב להכנות האולימפיות. באשר לספורטאים צעירים, לא קיים מנגנון מספק לתמיכה בנושא זה, ועל כן המליצו החוקרים לתמוך כלכלית בספורטאים מוכשרים, החל בגילים הצעירים, כדי לאפשר להם להשתתף בתחרויות בין-לאומיות. יש לציין כי בשנים האחרונות חל שיפור בתחום זה, הודות לתקציבים נוספים שניתנו לענפים מועדפים. ממצא בולט נוסף שעלה מניתוח השאלונים הוא הרמה הנמוכה של התחרויות בישראל. לטענת החוקרים, כדי לשפר את ביצועי הספורטאים אין די בכך שמאפשרים להם להשתתף בתחרויות רבות יותר. עליהם ליטול חלק בתחרויות ברמה גבוהה לא רק בזירה הבין-לאומית אלא גם בזירה המקומית, וכדי לשדרג את רמת התחרויות המקומיות ממליצים החוקרים ליצור שיתוף פעולה ברמה לאומית ולבחון את רמת התחרות המאורגנת על-ידי האיגוד כקריטריון לתקצוב.

אי לכך, מומלץ לפתח בסיס נתונים של מאמנים כדי לעקוב אחר מספר המאמנים המוסמכים בארץ וכדי להעריך את יעילותה של המערכת להסמכת מאמנים. עוד ממליצים החוקרים להקים מחלקה להסמכת מאמנים ברמה הארצית, שתקבע את התכנים הנדרשים ומספר השעות בכל רמת הכשרה, בהתאם לענף הספורט. מומלץ למנות רכז להכשרת מאמנים בכלל ומאמנים הישגיים בפרט. נוסף לכך, רצוי לשלב תכניות המיועדות למאמנים צעירים כישורניים, כמו "לאמן את המאמן", בשיתוף עם המוסדות להכשרה ולהסמכת מאמנים. זאת, כדי לזהות מאמנים צעירים בעלי פוטנציאל. מומלץ לפתח תכנית הכשרה פרטנית וייחודית עבור הכשרת מאמנים הישגיים, במסגרת קורס העוסק באימון בספורט ההישגי בלבד. כדי להמשיך לפתח ולשמר את הידע של המאמנים חשוב לקיים השתלמויות ולארגן מפגשים לאומיים ובין-לאומיים על בסיס קבוע

ציון	ממדים
●	יש מדיניות ותכנון ברמה לאומית כדי להגדיל את מספר אירועי הספורט הבין-לאומיים המתקיימים במדינה
●	ספורטאים יכולים ליטול חלק בתחרויות בין-לאומיות ברמה גבוהה באופן מספק
●	רמת התחרויות המקומיות היא גבוהה יחסית בהשוואה לסטנדרט העולמי והיבשתי

הלש מאוד ● ● ● ● ● טוב מאוד

פרק 8 עוסק בבחינה של אירועי ספורט ותחרויות בין-לאומיות שמארגנת המדינה, בתכנון האסטרטגי מאחורי נושא זה ובהזדמנויות של ספורטאים בכירים להשתתף בתחרויות ברמה לאומית ובין-לאומית. בהשוואה לשאר המדינות, ישראל נמצאת מעט מתחת לממוצע (55%).

על-פי הניתוח של נתוני הפרק עולה כי מערכת הספורט ההישגי בישראל לוקה בשלושה תחומים: ארגון מספר קטן של תחרויות בין-לאומיות; לספורטאים הישראלים יש מעט הזדמנויות להשתתף בתחרויות בין-לאומיות ורמה נמוכה של תחרויות ברמה הלאומית. לטענת החוקרים, השתתפות בתחרויות, בין אם בזירה המקומית או הבין-לאומית, היא מרכיב חשוב בהתפתחותם של ספורטאים. היא מאפשרת להם יחד עם צוות האימון לבחון את יכולותיהם ולמדוד את עצמם אל מול יריבים ברמה גבוהה. כפי שניתן לראות בטבלה, אחד הממצאים הבולטים הוא שבישראל לא קיימים מדיניות ותכנון ברמה לאומית כדי להגדיל את מספר אירועי הספורט הבין-לאומיים המתקיימים במדינה.

החוקרים מצאו כי מספר התחרויות הבין-לאומיות שמארחת ישראל

9. מחקר וחדשנות בתחום הספורט – ציון 27%

הגישה הננקטת לתיאום בין הגורמים השונים ולהפצת הידע בקהילת הספורט ההישגי במדינה. הציון שניתן לכל מדינה בפרק זה נקבע על-פי: קיומו של מחקר מדעי בתחום הספורט, מידת החשיבות שכל מדינה מעניקה לו, התיאום ברמה הלאומית בנושא המחקר ותרגום הידע התיאורטי לידיע מעשי עבור המאמנים והפצתו ביניהם. בכל הנושאים הללו, בהשוואה למדינות האחרות שנחקרו, נמצאת ישראל הרבה מתחת לממוצע (49%) ומדורגת אחת לפני אחרונה.

ממצאי המחקר אנו לומדים כי התרומה של מחקר וחדשנות בתחום הספורט היא אפקטיבית ביותר ברמה ההישגית הגבוהה. ככל שרמת המאמנים והספורטאים גבוהה יותר, כך עשוי המחקר המדעי

ציון	ממדים
●	קיימת תמיכה מספקת בתחום המחקר המדעי והחדשנות. כל שלב בהתפתחות ספורטאי הישג מלווה במחקר מדעי
●	תיאום והפצה של מידע בתחום המחקר והחדשנות בספורט

הלש מאוד ● ● ● ● ● טוב מאוד

מחקר מדעי וחדשנות הם שני תחומים שצוברים עניין הולך וגובר בתחום הספורט ההישגי בשנים האחרונות. תחומים אלו נמצאו כגורמים שחשיבותם ותרומתם להצלחה ספורטיבית עולות עם הזמן. פרק 9 עוסק בבחינה של התמיכה שמספקת מערכת הספורט ההישגי במדינה למחקר מדעי ולחדשנות בתחום הספורט ובוחן את

מחוץ לעולם הספורט כמו חברות עסקיות, אוניברסיטאות, מכללות, מודות מחקר פרטיים ואף גופים מחו"ל - כל זאת כדי לשפר את רמת המחקר המדעי והחדשנות בספורט.

אחד הגורמים החשובים להצלחה בפרק זה הוא קיומו של מרכז לאומי למחקר בתחום הספורט. לטענת החוקרים, מממצאי המחקר עולה כי המרכז לרפואת ספורט ולמחקר במכון וינגייט מתרכז בעיקר באיסוף נתונים על היכולות הפיזיות של ספורטאי הישג. החוקרים ממליצים להרחיב את המחקר בנושאים אלה ולהגדיל את התמיכה הכספית במרכז המחקר הלאומי.

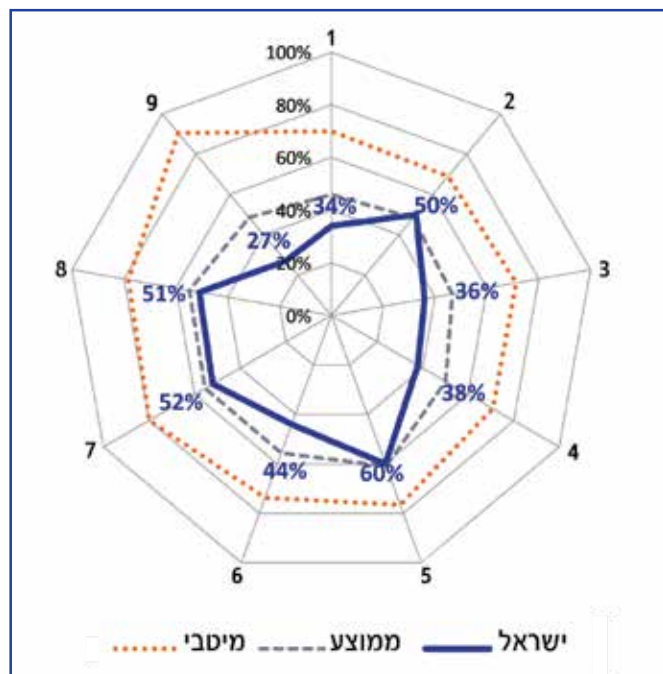
במסגרת התשובות לשאלונים נמצא כי מרבית המאמנים בישראל מעידים על חוסר בתקשור ובהפצה של ידע מדעי בין איגודי הספורט, האגודות, הספורטאים ומאמני הישג. כדי לגשר על הפער בין מחקר לפרקטיקה המליצו החוקרים למנות אחראי לתחום המדעי במינהל הספורט או ביחידה לספורט הישג, שיייע לתאם בין הגורמים השונים ולהפיץ את הידע לאיגודי הספורט ולמאמנים. אפשרות נוספת היא מתן תמיכה כספית לאיגודי הספורט עבור העסקה של אחראי/מתאם מדעי באיגוד.

להיות מועיל יותר. אי לכך, השקעה בתחום זה מהווה גורם חשוב בשיפור רמת התחרותיות של ישראל בזירה הבין-לאומית. החוקרים מוסיפים כי מדינת ישראל צריכה להביא בחשבון שתחום המחקר והחדשנות בספורט עשוי לספק יתרון יחסי במרוץ הספורטיבי מול מדינות אחרות. יש לאמץ אפוא תחום זה כהליך בקביעת המדיניות ולהשקיע משאבים כספיים לפיתוחו. כפי שניתן לראות בטבלה, לא קיימת כיום בישראל תמיכה מספקת בתחום המחקר המדעי והחדשנות. החוקרים מצאו כי הסכומים שהושקעו בעשור האחרון לטובת מחקר מדעי או לפרויקטים חדשניים בתחום הספורט אינם ידועים, ולכן הניחו שישראל כלל אינה מקצה משאבים לתחום חשוב זה. החוקרים מציעים לפתח אסטרטגיה ארוכת-טווח בנושא, שכן לא מדובר בשיפור תוצאות בטווח הקצר: (א) לבחון הקמת מועצה או גוף שסייע לחוקרים באוניברסיטאות ובמכללות להגיש הצעות מחקר בתחום הספורט הישג; (ב) להקים קרן תמיכה ייעודית ואו להעניק מלגות מחקר בתחום הספורט, שתסייע למדענים, לאיגודי ספורט ולמכוני מחקר בביצוע מחקרים בתחום הספורט הישג; (ג) לקיים פורומים ונסים בין-לאומיים; (ד) ליצור שותפויות עם גופים

סיכום

לאחר הערכה של כל עמוד תווך לחוד ניתן לבחון את החוזקות והחולשות של מדיניות הספורט בישראל בהשוואה ל-15 המדינות האחרות שנחקרו. ישראל נמצאה בקירוב לממוצע בעמודי התווך מס' 2 (ארגון ומבנה), 5 (תמיכה במהלך קריירת הספורט ולאחריה), 7 (פיתוח וטיפוח מאמנים) ו-8 (תחרויות לאומיות ובין-לאומיות). אי לכך, בתחומים אלה יש לישראל יתרון בהשוואה לחלק מהמדינות האחרות. בחמשת התחומים האחרים שנבדקו נמצאה ישראל 10% או יותר מתחת לממוצע: עמודי התווך מס' 1 (תמיכה כספית), 3 (השתתפות בספורט), 4 (איתור וטיפוח כישרונות צעירים), 6 (מתקנים וציוד) ו-9 (מחקר וחדשנות). לכן, כדי לצמצם את הפערים מול שאר המדינות שהשתתפו במחקר יש לתת עדיפות להשקעה בתחומים אלה ולפתח מדיניות שתיתן להם מענה.

יש לציין שלרוב התחומים יש מתאם ישיר עם הצלחה בין-לאומית. בעמודי תווך 6 (מתקנים), 7 (מאמנים), 8 (תחרויות) ו-9 (מחקר מדעי) נמצא מתאם משמעותי עם הצלחה במשחקים האולימפיים. עם זאת, בטווח הקצר לא נמצא קשר ישיר בין מדיניות המיועדת

איור 2: הממצאים (ב-%) בכל אחד מ-9 מישודות המודל: ישראל מול הממוצע והמיטבי

להעלאת מספר המשתתפים בספורט או פיתוח כישרונות ובין הצלחה בספורט הישג. כך שהשקעה בעמודי התווך 3 (השתתפות בספורט) ו-4 (פיתוח כישרונות) לא תוביל בהכרח לתוצאות בטווח הקצר. לעומת זאת, השקעה ארוכת-טווח בתחומים אלו עשויה להוות יתרון תחרותי באמצעות בניית בסיס וסביבה המצמיחים ספורטאים הישגיים. מדינות בעלות אוכלוסייה גדולה יכולות להסתמך על מאגר גדול יותר של ספורטאים מוכשרים. לעומת זאת, ישראל, כמו מדינות אחרות בעלות אוכלוסייה קטנה יחסית, צריכה להקים סביבה המאפשרת זיהוי וטיפוח של ספורטאים מוכשרים ובכך להגדיל את היתרון התחרותי שלה ואת סיכויי הצלחתה בספורט הישג בטווח הארוך.

איור 1: יסודות מודל ה-SPLISS (De Bosscher et al., 2017, p. 14)